

[Akceptuję](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Edukacja](#)

Nagrody Fundacji na rzecz Nauki Polskiej

Profesorowie: Bożena Kamińska-Kaczmarek, Jacek Jemielity, Grzegorz Pietrzyński i Cezary Cieśliński odebrali we wtorek Nagrody Fundacji na rzecz Nauki Polskiej 2021. Uroczysta gala odbyła się na Zamku Królewskim w Warszawie.

Nagrody FNP są przyznawane za szczególne osiągnięcia i odkrycia naukowe, które „przesuwają granice poznania i otwierają nowe perspektywy poznawcze, wnoszą wybitny wkład w postęp cywilizacyjny i kulturowy naszego kraju” oraz zapewniają Polsce znaczące miejsce w podejmowaniu najbardziej ambitnych wyzwań współczesnego świata. Nagrody FNP przyznano po raz 30. Każdy z laureatów otrzyma po 200 tys. zł.

Wyróżnienia są przyznawane przez Radę FNP w drodze konkursu w czterech obszarach: nauk o życiu i o Ziemi, nauk chemicznych i o materiałach, nauk matematyczno-fizycznych i inżynierskich oraz nauk humanistycznych i społecznych.

W tym roku, w obszarze nauk o życiu i o Ziemi laureatką została profesor Bożena Kamińska-Kaczmarek z Instytutu Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN w Warszawie. Doceniono ją za odkrycie mechanizmów, które powodują, że glejaki złośliwe tak przeprogramowują komórki odpornościowe, aby wspierały rozwój tych nowotworów mózgu.

W rozmowie z PAP prof. Kamińska-Kaczmarek przypomniała, że badania nad glejakiem rozpoczęła na początku lat dziewięćdziesiątych.

„Kiedy na początku roku 2000 pojawiły się granty polsko-niemieckie w dziedzinie neurologii, pomyślałam, że warto byłoby przyrzeć się środowisku, w którym rośnie guz. Bo on przecież nie jest oderwany od reszty organizmu. Wtedy po raz pierwszy podjęliśmy próbę określenia, w jaki sposób guz wpływa na układ odpornościowy. Okazało się, że nowotwory złośliwe wyłączają układ odpornościowy człowieka i bardzo trudno go pobudzić. Potem skupiliśmy się na tym, jak ten proces odwrócić” – powiedziała laureatka.

Kamińska-Kaczmarek przyznała, że na drodze prowadzącej do odkrycia, za które została nagrodzona, były trudne momenty.

„Jeszcze parę lat temu pojawiały się różne badania, które przeczyły naszej ścieżce myślenia. Trudno było zrozumieć, o co chodzi, bo tych komórek odpornościowych w guzach mózgu było dużo i były różne. Dopiero, gdy wprowadziliśmy nową metodę, która pozwalała badać pojedyncze komórki, bardzo precyzyjnie byliśmy w stanie powiedzieć, ile tych komórek jest, jakie one są i co się w nich dzieje” – powiedziała. Dodała również, że obecnie największym wyzwaniem jest przekształcenie odkryć w terapię. „Chcemy, żeby nasza wiedza była wykorzystana do opracowania nowych leków” – powiedziała.

Nagrodę Fundacji na rzecz Nauki Polskiej 2021 w obszarze nauk chemicznych i o materiałach otrzymał profesor Jacek Jemielity z Centrum Nowych Technologii Uniwersytetu Warszawskiego za opracowanie chemicznych modyfikacji mRNA jako narzędzi do zastosowań terapeutycznych i badań procesów komórkowych.

„Zająłem się mRNA i jego modyfikacją 20 lat temu. Wtedy niewiele osób myślało, że mRNA może być terapeutycznym” – powiedział w rozmowie z PAP prof. Jemielity.

„Początek był taki, że tworzyliśmy narzędzia do badania procesów komórkowych, żeby zrozumieć, jak procesy związane z mRNA funkcjonują w komórkach – to ciągle jest dla nas bardzo ważne, bo ta wiedza jest niezbędna, żeby poprawiać terapeutyczne mRNA” – doprecyzował Jemielity.

FNP wskazała, że wyniki badań prof. Jemielitego dotyczących opracowania chemicznych modyfikacji mRNA są istotne dla projektowania wielu nowych terapii opartych na mRNA. Obecnie prowadzonych jest kilkaset badań klinicznych z wykorzystaniem mRNA.

Z kolei profesor Grzegorz Pietrzyński z Centrum Astronomicznego im. M. Kopernika PAN w Warszawie otrzymał Nagrodę Fundacji na rzecz Nauki Polskiej 2021 w obszarze nauk matematyczno-fizycznych i inżynierskich za precyzyjne wyznaczenie odległości do Wielkiego Obłoku Magellana.

„Gdybyśmy nie znali odległości do obiektów kosmicznych, nie wiedzielibyśmy, czym one są tak naprawdę” – powiedział PAP prof. Grzegorz Pietrzyński. Laureat wskazał, że pomiary odległości są

pierwszym krokiem do odkrywania kosmosu.

Osiągnięcie prof. Pietrzyńskiego polega na wykonaniu pomiaru odległości do galaktyki Wielkiego Obłoku Magellana z największą jak dotąd dokładnością - wynoszącą 1 procent. Z jego ustaleń wynika, że WOM znajduje się w odległości 49,59 kiloparseków od Ziemi, czyli ok. 161 tys. lat świetlnych.

W obszarze nauk humanistycznych i społecznych doceniono profesora Cezarego Cieślińskiego z Wydziału Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego za rozwiązanie kluczowych problemów deflacionistycznej teorii prawdy. Według FNP, prof. Cieśliński wniósł przełomowy wkład w prace w tej dziedzinie, a jego nagradzana monografia „The Epistemic Lightness of Truth” z 2017 roku znacząco przyczyniła się do rozwoju deflacionizmu. Zgodnie z myślą przewodnią monografii: prawda jest raczej narzędziem do dokonywania generalizacji, niż istotną cechą np. wypowiedzi. Wyrażana przez kogoś myśl, aby była prawdziwa, nie musi wcale strukturalnie odzwierciedlać stanu rzeczy w świecie.

„Moja dziedzina jest interdyscyplinarna - to jest filozofia i logika matematyczna. Kiedy mnie ludzie pytają, co udało mi się ustalić, to najprościej mi powiedzieć: konkret, twierdzenie, dowód. Z częścią filozoficzną jest trudniej, bo filozofowie nie tyle dowodzą twierdzeń, co argumentują. Te argumenty nie są tym samym, co dowody formalne. Ta filozoficzna część jest zawsze z natury rzeczy bardziej dyskusyjna” - powiedział w rozmowie z PAP prof. Cieśliński. Dodał, że na wybór tematu zainteresowania wpłynął nie żyjący już prof. Kotlarski. „To był proces wchodzenia w temat, rozmów z ludźmi - osób które poznałem - zwłaszcza prof. Kotlarskiego, który był matematykiem z PAN. Jestem przekonany, że to spotkanie miało bardzo duży wpływ na wybór tematyki” - powiedział Cieśliński.

Pytany o główną myśl, którą chciałby przekazać w dniu wręczenia nagrody FNP powiedział: „Warto jest walczyć. Jak człowiek jest młodym naukowcem, to przeżywa różne wątpliwości - uda mi się, czy mi się nie uda - czy ja właściwie wybrałem? Ważna jest twardość i zacięcie, wiara w dany temat i wiara we własne siły. Widziałem wielu ludzi, których uważałem za bardzo zdolnych, a którzy odpadli - zniknęli z powodów psychologicznych”.

Pytany o plany na przyszłość, Cieśliński odparł, że wraz z 5-osobowym zespołem będzie kontynuował poszukiwanie odpowiedzi na pytania dotyczące prawdy. „Jestem w komfortowej sytuacji, bo nie pracuję sam - mam grupę badawczą złożoną z 5 osób. Pracujemy nad zagadnieniami teorii prawdy. Jest lista pytań otwartych, na które szukamy odpowiedzi. Wszystkie dotyczą prawdy” - opisał.

Kandydatów do Nagród FNP zgłaszają wybitni przedstawiciele nauki zaproszeni imiennie przez Zarząd i Radę Fundacji. Rada FNP pełni rolę Kapituły konkursu i dokonuje wyboru laureatów na podstawie opinii niezależnych ekspertów i recenzentów - głównie z zagranicy - oceniających dorobek kandydatów.

Nagrody FNP są przyznawane od 1992 r. Grono laureatów, łącznie z tegorocznymi zdobywcami Nagrody, liczy już 110 osób. Są wśród nich tak wybitne uczone i uczeni, jak m.in.: Timothy Snyder, Marcin Drąg, Andrzej Trautman, Jadwiga Staniszkis, Karol Modzelewski, Andrzej Paczkowski, Anna Wierzbicka, Ewa Wipszycka, Karol Myśliwiec, Tomasz Dietl, Andrzej Jajszczyk, Elżbieta Frąckowiak, Krzysztof Matyjaszewski, Jan Strelau, Jerzy Szacki, Andrzej Szczeklik, Piotr Sztompka, Andrzej Udalski.

<https://laboratoria.net/edukacja/30988.html>

Informacje dnia: [Stypendia ministra nauki za znaczące osiągnięcia Doktor z TikToka: fajnie by było, gdyby w sieci to jednak naukowcy mówili o nauce](#) [Kierownik wyprawy polarnej Mikrolasery](#)

[mogą wykrywać pojedyncze cząsteczki Duże teleskopy sfotografowały dwie formujące się planety Bakteriofagi mogą chronić żywność przed salmonellą Stypendia ministra nauki za znaczące osiągnięcia Doktor z TikToka: fajnie by było, gdyby w sieci to jednak naukowcy mówili o nauce Kierownik wyprawy polarnej Mikrolasery mogą wykrywać pojedyncze cząsteczki Duże teleskopy sfotografowały dwie formujące się planety Bakteriofagi mogą chronić żywność przed salmonellą Stypendia ministra nauki za znaczące osiągnięcia Doktor z TikToka: fajnie by było, gdyby w sieci to jednak naukowcy mówili o nauce Kierownik wyprawy polarnej Mikrolasery mogą wykrywać pojedyncze cząsteczki Duże teleskopy sfotografowały dwie formujące się planety Bakteriofagi mogą chronić żywność przed salmonellą](#)

Partnerzy